

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno ... 180 K
mesečno ... 15
za rased. ozemlje ... 300
za inozemstvo ... 400

Oglašati za vsak mm višine
stolpca (58 mm) ... 2 K
malih oglašati do 30 mm
stolpca (58 mm) ... 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 18/L
Telefon št. 72

Upravništvo:

Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36.

Račun kr. pošt. šek. urada
šte. 11.849.

Pred vojaško demonstracijo proti Madžarski

POPOLNA SOLIDARNOST MALE ENTENTE. — MOBILIZACIJA NA MADŽARSKEM? — HORTHY ODSTOPIL? — DRUGA POROČILA NAZNANJAJO ODHOD KARLA HABSBURGA TEKOM 24 UR.

Beograd, 31. marca. (Izv.) Prihod bivšega cesarja Karla na Madžarsko naše vlade ni iznenadil. Pašičev kabinet je bil obveščen o tem že pred desetimi dnevi in ministrstvo je ukrenilo vse potrebno, da bodo čete prve in četrte armije, kakor tudi konjeniški korpus pripravljene. Pašić je imel včeraj dolgo konferenco z italijanskim poslanikom Manzoniem. Italija, Jugoslavija in Češkoslovaška nikakor ne pripuste vrnitve Habsburžanov na madžarski prestol. Tudi Rumunija je na istem stališču. Zdi se, da se pripravlja vojaška demonstracija imenovanih držav proti Madžarski, ako se Karl Habsburg v najkrajšem času ne odstrani.

Beograd, 31. marca. (Izv.) Naš vojni delegat v Pešti javlja, da se razširjajo vesti o mobilizaciji na Madžarskem in o večji koncentraciji vojaštva.

Dunaj, 31. marca. (Izv.) Ameriški korespondenti javljajo iz Budimpešte, da je državni upravnik Horthy odstopil. «Move», teroristična antisemitična oficirska zveza, se je stavila razkralju Karlu na razpolago.

Dunaj, 31. marca. (Izv.) Sistematsko zakrivanje pravega položaja je opaziti na vseh, tudi oficijelnih poročilih iz Budimpešte. Madžarski odpravnik poslov je še danes dopoldne ententni misli, ki se je pri njem informirala, izjavil, da so čete v zapadni Ogrski izjavile se za Karla, medtem ko mu polkovnik Lehar ni hotel priseči brezpogojne udanosti.

DEMARŠA VELIKE IN MALE ENTENTE.

PARIZ, 31. marca. V torek zvečer je naznanil angleški vrhovni komisar v Budimpešti madžarski vladi v imenu ententnih velesil, da so te nasprotne restavraciji Habsburžanov na madžarskem prestolu.

PRAGA, 31. marca. (Izv.) Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija so izvršile v Budimpešti demaršo ter zahtevale, da se razkralj Karl takoj odstrani iz Madžarske, ker bi bile sicer primorane izsiliti njega odhod z oboroženo silo.

Praga, 31. marca. Kakor doznava «Prager Presse», je češkoslovaška vlada podvzela glede vprašanja bivšega kralja Karla energične korake in se pogaja z Bukareštom in Beogradom. Poleg tega je stopila v stik tudi z francoskim, angleškim in italijanskim kabinetom. Osebe, ki so dobro poučene o položaju v zunanji politiki, so izjavile, da je podjetje bivšega kralja neresna otročarija, ki pa ima lahko neugodne posledice. Zavezniki bodo morali v Budimpešti zahtevati solidne garancije, ki bodo izključile, da bi se še kdaj kaj takega ponovilo. Navzočnost razkralja na Madžarskem pomenja stalno ogroženje za nasledstvene države. Češko časopisje meni, da še obstaja nevarnost monarhistične restavracije in da je treba temu gibanju posvetiti največjo pozornost.

DUNAJ, 31. marca. (Izv.) Danes popoldne je posetil madžarski pooblaščenec pri zveznem predsedniku dr. Mayra in je predložil prošnjo avstrijski vladi, da bi dovolila prosto pot Karlu čez Avstrijo. Avstrijska vlada je v to privolila. Švicarska vlada je pripravljena dovoliti še nadalje Karlu azil v Švici; švicarski zvezni predsednik je izdal povelje, naj se dovoli Karlu Habsburgu vstop v Švico. Budimpeštanski politični krogi so dobili informacijo, da ima Karl odpotovati iz Madžarske tekem 24 ur. Vesti o nasprotstvih med legitimisti

in drugimi strankami v vprašanju Karla so baje netočne.

KONFERENCA NA DUNAJU.

Dunaj, 31. marca. Po poročilih listov so imela tukajšnja ententna poslanstva ponovno konferenco pri državnem kancelarju dr. Mayru. Pri teh pregovorih se je ugotovilo, da se zavezniške države v tem strinjajo, da se mora najnovejša madžarska zadeva čimprej spraviti s sveta. Zvezni kancelar je ententnim zastopnikom pojasnil stališče avstrijske vlade glede dogodkov na Madžarskem ter jih je obvestil o vsebini izjav, ki jih namerava jutri popoldne podati v odseku za zunanje stvari avstrijske narodne skupščine. Po «Neue Freie Presse» bo avstrijska vlada v bistvu zastopala stališče, da se ne sme vmešavati v notranje zadeve Madžarske, da pa bo odločno odklonila vsak poizkus, potegniti Avstrijo v vrtnice najnovejših dogodkov v madžarski državi. Popoldne je imel državni kancelar dr. Mayr daljši porazgovor s člani načelnikstva socialno-demokratske stranke. Prišel je tudi k seji zveze socialno-demokratskih poslancev. V porazgovoru se je ugotovilo popolno soglasje naziranj. Zvečer je bila seja krščansko-socialne stranke, kateri je prisostvoval tudi zvezni kancelar dr. Mayr in nekaj članov vlade.

Washington, 31. marca. (Brezzično.) «Public Ledger» v Filadelfiji objavlja brzojavko svojega pariškega dopisnika, ki veli, da zastopniki entente v Budimpešti so že poslali španškemu kralju brzojavno prošnjo, da se bivšemu kralju Karlu v Španiji dovoli azil. Dopisnik doznava nadalje iz verodostojnega francoskega vira, da zahteva Francija brezpogojne izvedbe mirovne pogodbe in da ne bo odobrvala nobenih odredb, ki bi ogrožale Italijo in nasledstvene države. Jasnó je, da bi restavracija Habsburžana v Budimpešti povzročila neizvedbo trianonskega miru in dovedla vzpostavitev stare Ogrske. Francoski zastopnik v Budimpešti je že poslal ministru za zunanje posle noto, ki govori o zadržanju vlade zoper restavracijo Karla Habsburškega za kralja Madžarske.

DR. HALMAJOS.

Dunaj, 31. marca. (Izv.) Na današnji seji zunanjega odbora narodnega sveta je kancelar Mayr ugotovil, da je Karl Habsburg stanoval v hiši grofa Erdödyja, ki je izgnan iz države in proti kateremu bo najbrže dvignjena obtožba zaradi veleizdajstva. Habsburg je potoval pod imenom dr. Halmajos. Dr. Mayr je nadalje poročal o varnostnih odredbah pri event. povratku gospoda Habsburga v Švico.

NIKDO NI NIČ VEDEL...

BERN, 31. marca. Avstrijsko in madžarsko poslanstvo izjavljata, da nista dali nobenega dovoljenja za odpotovanje bivšega kralja. Tudi ne vedo, po kateri poti je zapustil Švico. Tudi v Bernu živeči brat bivšega kralja, bivši nadvojvoda Maks in drugi sorodniki niso nič vedeli o njegovem koraku in ga obžalujejo.

ENODUŠNOST HRVATSKEGA ČASOPISJA.

ZAGREB, 31. marca. Zagrebško časopisje je pokazalo o priliki povratka bivšega cesarja Karla vzorno solidarnost. Vse časopisje je čutilo, da se tiče pustolovščina cesarja Karla v prvi vrsti Hrvatov in da se mora ravno Zagreb pobiti vse namere, ki računajo pri tej priliki s tem, da bomo razcepljeni.

Kako so se v Pranginsu pripravljali

ZÜRICH, 31. marca. Švicarsko časopisje je ogorčeno nad Karlom Habsburgom, ker je zlorabljal švicarsko gostoljubnost. Prangins je bil sicer molčeč, toda Karlove zveze so bile na gosto razpredene celo v Švici sami, posebnó s katoliško duhovščino preko škofa v Freiburgu. Tudi je pridobil na svojo stran razmeroma številno švicarsko krščansko - socialno stranko, ki je v najožjih zvezah s krščansko - socialno stranko na Dunaju in ki sprejema navodila za svoje politične akcije iz Vatikana. V Švici se je nadaljevala stara igra kakor se je spominjamo iz za vojnege časa med nemškim centrom in raznimi katoliškimi, odnosno klerikalnimi strankami. Ko je nekdo princ Parma Bourbon obiskal Karla in nosil pri tem javno staro avstrijsko uniformo s svemi dekoracijami, je «Neue Zürcher Zeitung» opozarjala, naj tujci ne zlorablajo švicarskega gostoljublja in naj spravijo svoje uniforme v omaro. Ta opomin ni mnogo pomagal. Okrog Kralja se je kmalu nabral dvor raznih grofov, Andassy, Windischgrätz, Czernini, Hunyady, Czaky so prihajali in odhajali, drugi aristokrati so se naselili po raznih švicarskih letoviščih in javno pripovedovali, da čakajo na prevrat. V okolici Pranginsa si je Karel skušal pridobiti popularnost. Pošiljal je Zito v Zenevo in Lausanne nakupovat malenkosti po raznih trgovinah in se razgovarjal z ljudmi. Nekateri časopisi so žurno poročali o ljubeznivosti članov bivše cesarske rodbine. Tako so se umetno ustvarjale simpatije. V ilustriranem časopisju so izhajale fotografije, kako živi Karel in Zita v krogu svoje dece v mitem zatišju. Grad Prangins sam je pa bil nepristopen. Tujcem je nekakšen tajnik pripovedoval, da se Karel briga samo za svoje privatne zadeve, da noče političnih razgovorov, da ne sprejema nikogar. Vendar pa so pogostoma prihajale razne politične osebe, med njimi mnogo prelato. Z njimi se je Karel na dolgo razgovarjal. V gradu samem je veljala stroga dvorska cesarska etiketa kakor nekdanj v Hofburgu.

Švicarsko časopisje se sprašuje, kaj sedaj? Na včerajšnji seji se je Zvezni svet bavil s tem vprašanjem. Nekateri člani so se odločno izjavili proti Karlovemu povratku v Švico. Ostali so v manjšini. Sklepi Zveznega sveta se še danes objavijo.

Razna poročila

Varšava, 31. marca. Spricho predvidene ratifikacije mirovne pogodbe in spricho končnoveljavnega sklepa miru z Rusijo so bili odpuščeni nadaljnji letniki 1893 do 1898.

BEOGRAD, 31. marca. (Izv.) Med našo vlado in Vatikanom se vodijo razgovori radi ustanovitve katoliške škofije v Vojvodini. Vatikan je odločil, da ustanovi tako škofijo po ratifikaciji trianonske pogodbe. Medtem bo imenovan apostolski vikar kot komendant. Naša vlada bo za to mesto predložila imena treh cerkvenih dostojanstvenikov iz Dalmacije.

Beograd, 31. marca. (Izv.) Iz Pešte se javlja, da se delajo našim državljanom na Madžarskem težkoče pri potovanju, ker se v vsakem našem podaniku hoče videti špijona.

BEOGRAD, 31. marca. (Izv.) Iz Zeneve se javlja, da je včeraj pričel 10. mednarodni kongres društva Rdečega križa, na katerem je zastopanih 36 držav.

DUNAJ, 31. marca. Zadnje dni se je na Dunaju vršilo ustanovno zborovanje čeških socialnih demokratov Nemške Avstrije.

BEOGRAD, 31. marca. (Izv.) Razstava v Somboru je pokazala sijajen rezultat. Prva dva dneva je bilo 4000 posetnikov in prodanih umetnin za 80 tisoč dinarjev.

ZAGREB, 31. marca. Davi je umrl znan zgodovinar dr. Ivan Foič.

BEOGRAD, 31. marca. (Izv.) Danes ob 15. uri je bila seja srbske kraljevske akademije nauka in umetnosti, na kateri je bil prof. univerze dr. Bogdan Popović izbran za pravega in redovitega člana akademije.

Rumunsko-jugoslov. incident poravnán

BEOGRAD, 31. marca. (Izv.) Danes dopoldne je posetil rumunski poslanik Emandi g. Pašić in mu v imenu rumunske vlade izrazil obžalovanje zaradi incidenta, ki se je dogodil pred par dnevi na meji v Banatu. Rumunska vlada za to ni vedela in je pripravljena storjeno popraviti. Nato se je razgovarjal poslanik s Pašičem o položaju na Madžarskem, ki je nastal z dohodom Karla Habsburga. Rumunska vidi v tem istotako opasnost kakor naša vlada.

Nemčija ponovno protestira

BERN, 31. marca. Včeraj se je v Zenevi generalnemu tajništvu zveze narodov dostavila nova spomenica nemške vlade o obsegu zasedenih nemških pokrajin. Nemška vlada protestira proti nadaljevanju kršitve pravice in pogodbe ter zahteva, da se od nje predlagano razsodbeno postopanje po členih 12. in 13. pravil zveze narodov uporabi za nove odredbe zaveznikov.

MILAN, 31. marca. (Izv.) Listi javljajo, da najbrž nameravajo nevturalne države storiti potrebne korake, da se med Nemčijo in alijanci prično nova pogajanja.

Likvidacija na Nemškem

BERLIN, 31. marca. Jutranji listi ugotavljajo, da položaj v nemirnih okrajih ni več tako napet in da se je odklonilo komunistično geslo na stavko. Včerajšnje glasovanje za stavko v veleberlinskih obratih je pokazalo soglasje delavstva, ki odklanja komunistično parolo za splošno stavko. V Hamburgu je mnogo delavcev, zlasti članov strokovnih organizacij, izstopilo iz komunistične stranke.

NAUEN, 31. marca. Berlinski listi poročajo, da se je položaj v Rusiji izboljšal in da je v Nemčiji večina prebivalstva zoper komunete. Iz Bremena javljajo, da je v ladjedelnici «Weser» izbruhnila stavka. V Hamburgu je mnogo delavcev izstopilo iz komunistične stranke, svled česar generalna stavka ni imela uspeha.

Iz Anarhije

MILAN, 31. marca. (Izv.) Nemiri v Italiji trajajo, vesti iz raznih krajev pripovedujejo o novih spopadih, generalnih stavkah, o atentatih na praharne in železnice, o požigih delavskih domov, o terorističnih zarotah in o številnih ranjenih in mrtvih. Med drugimi je bil tudi izvršen akt sabotaže v ladjedelnici v Tržiču ob Soči, parnik, ki se nahaja v doku v popravilu, se je nepričakovano nagnil. Preiskava je dognala, da je neznan storilec odprl zatvornice v ladijskem dnu, vsled česar je okrog 300 tonelat vode napolnilo trehul. — Na obmejno postajo Domodossolo je bila vržena bomba, ki je povzročila velik požar. 7-ureli sta obe carinari, švicarska in italijanska, porušena je pošta in brzojavna postaja. zgorelo je tudi okrog 6000 paketov in velika množina trgovskega blaga. Ves trgovski promet s Švico je za nekaj dni prekinjen. Proga ni poškodovana, vsled bo Simplon-ekspres redno vozil. Obmejne straže so aretirale nekaj sumljivih tujcev.

Turki in Grki zmagujejo

Berlin, 31. marca. (Izv.) Grška poročila iz Aten javljajo velike uspehe v borbah proti Turkom, navajajo število na bojišču padlih Turkov, ujetnikov in uplenjenih topov, strojnih pušk in drugega materijala, tudi trdijo, da se Kemalova vlada že seli iz Angore v Sivas. Turška poročila iz Carigrada pa javljajo, da so Turki vrgli Grke nazaj in jim odvzeli mnogo materijala, napravili mnogo ujetnikov, dalje da je turška skupščina v Angori sklenila takojšen vpoklic vseh častnikov in 3 letnikov moštva.

Generalna stavka rudarjev v Angliji

LONDON, 31. marca. Ker je angleška vlada odklonila predujme, iz katerih naj bi se rudarjem nakazale višje plače, je zveza rudarjev proglasila za polnoč 31. marca generalno stavko rudarjev in rudniških strojnikov.

Zalosten konec črnogorske armade

Rim, 31. marca. (Izv.) Odkar se je sin pokojnega črnogorskega kralja Danilo odpovedal črnogorskemu prestolu, so ostanki takozvane črnogorske legije v Gaeti razpadli na več skupin, ki so se med seboj prepirale in povzročevale tolike nemire, da je italijansko armadno poveljstvo črnogorske plačnike razorožilo ter interniralo deloma v taborišču Sulmona, deloma pa v taborišču Vittoria. V Gaeti so ostali samo še častniki in nekaj civilnih rodbin.

Boljševiške grožnje

MOSKVA, 31. marca. Ljudski komisar za zunanje posle Čičerin je poslal francoskemu ministru za zunanje posle protestno noto zaradi zadrževanja ruskih vojni vjetnikov. Noto veli, da znaša število zadrževanih okoli 25.000 mož, ki prebivajo deloma v koncentracijskih taborjih, deloma pa v ječah v Severni Afriki in na balkanskem polotoku. Ako se bodo ruski vojni vjetniki zadrževali še nadalje, bo sovjetska vlada prisiljena odrediti vse potrebno, da izsili njih osvoboditev.

MOSKVA, 31. marca. (Brezzično.) Ljudski komisar za zunanje posle Čičerin je poslal nadaljnjo noto bolgarski vladi zaradi zadrževanja ruskih vojni vjetnikov v Bolgariji in je zapretil z nasilniimi odredbami zoper Bolgare, živeče v Rusiji.

MOSKVA, 31. marca. (Brezzično.) Kitajska vlada je doznala, da korakajo baron Ungernove čete v smeri Čita-Bajkalsko jezero. Podpira jih baje japonska vlada v boju proti sovjetskemu režimu v Sibiriji.

Rimske konference

PRAGA, 31. marca. (Izv.) Današnja «Prager Presse» javlja, da pr. dne 2. aprila v Rimu konferenca Italije s Češkoslovaško, Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo, Poljsko in najbrže tudi Jugoslavijo. Češkoslovaško bodo zastopali delegati zunanjega, trgovskega, finančnega, prosvetnega in notranjega ministrstva. Češkoslovaška trgovinska pogodba z Italijo je sklenjena in potrjena. Po rimskih konferencah prično trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Italijo.

Nova uredba o valutah in devizah

Beograd, 31. marca. (Izv.) Na včerajšnji seji gospodarsko-financijskega komiteta ministrov je bila sprejeta končna uredba o valutah in devizah. Uredba gre takoj v tisk in stopi v veljavo s 15. aprilom.

Beograd, 31. marca. (Izv.) Ministrski svet je na svoji zadnji seji sprejel uredbo o izvedbi valutne reforme v Dalmaciji in na Sušaku in pravila za izvedbo te reforme.

BEOGRAD, 31. marca. (Izv.) Danes ob 9. uri dopoldne je otvoril predsednik Weifert redovito skupščino Narodne banke in naznanil, da se seja odlaga za nekaj dni, ker se še ni vpisalo zadostno število delničarjev.

Razpustlaske zbornice

RIM, 30. marca. «Tribuna» javlja, da je ministrski svet sklenil, predlagati kralju razpust zbornice. Splošne volitve bi se vršile 15. ali pa 22. maja.

LJUBLJANSKE OBČINSKE VOLITVE.

Sestanek Okrajnega odbora JDS za Ljubljano se vrši v petek, dne 1. aprila t. l. ob pol 8. uri zvečer v dvorani na magistratu. Ker so na dnevnem redu občinske volitve in postavitve kandidatov, se prosí za obdolostevilno udeležbo.

Taktilno in vsebinsko jugoslovansko

Pred vojno in za časa vojne so mnogi naši ljudje paktirali z Avstrijo in vendar niso bili vsi ti ljudje Avstrijci po mišljenju; nekateri so bili že takrat dobri Jugoslavlani, samo da so mislili, da se je v tem in onem slučaju trebalo previdno vesti in položaj po možnosti izkoristiti. Njim je bilo avstrijanstvo le taktika, ne pa vsebina. Njih sedaj ne zadeva najstrožja sodba.

Bili pa so obratno tudi ljudje, ki so bili v duši popolni Avstrijanci, a so se napravili za Jugoslavlane, ki so videli, da jim to prinese sad, njim osebno ali njihovi stranki. Ljudje te vrste so klerikalci. Eden izmed njihovih voditeljev je leta 1919. čisto jasno priznal, da je klerikalna stranka bila do leta 1917. avstrofilska.

Na vnanje je klerikalna stranka svojo politično smer prelomila z majniško deklaracijo. Njeno vedenje je takrat marsikoga preslepilo, da je začel verjeti v njeno jugoslovansko. Celo naši politiki tam zunaj, t. j. člani Jugoslovanskega odbora so bili med verujočimi.

V reviji «Novem Životu», ki jo v Beogradu izdaje dr. M. Ninčić (12. 3. 1921.) poroča nekdo, ki se je udeležil razprav za krfsko deklaracijo, o izvajanjih poedinih članov konferencie. Vošnjak je dne 4. junija 1917. govoril: «Uzmimo g. Korošca... on je bio strašan klerikalac. Preko njegove usta verovatno da nije nikad prešla reč o Jugoslavenima. Medjutim, sad je dao izjavo jasniju i jaču od ma koje naše izjave...»

Mi nismo verjeli in ne verujemo, da se duše tako naglo v svoji idejni vsebini popolaoma prelomijo, da izpremene ves svoj značaj tako naglo, kakor se preoblee suknja. Zato mi takrat tudi klerikalcem nismo verjeli, marveč smo bili uverjeni, da je Jugoslovansko njim le taktika, ki naj reši njih stranko, da pa bo njih Jugoslovansko po potrebi zopet izginilo.

Položaj Jugoslavije

Bivši minister za konstituantno, dr. Laza Marković, je priobčil v «Vossische Zeitung» interesanten članek o konsolidaciji naše države in njeni vlogi med evropskimi državami.

Iz članka posnemamo:

Zemljepisna lega naše države v središču Balkana daje Jugoslaviji prav poseben pomen. Po svojih naravnih prometnih žilah, po rečnih tokih in po svojih jadranskih obali je Jugoslavija predestinirana, da pospešuje prehod svojih sosedov, da skrbi za prometne potrebe in da sama postane skladišče za uvoz in izvoz. Na donavskih ladjah se vijejo zastave vseh obrežnih držav; v beograjskem in zemunskem pristanišču se vidijo težko natovorjeni vlačilci raznih inozemskih paroplovnih družb pod belo-modro-belo medalirano zastavo. Ker so naše meje proti Italiji in naše pravice ob Adriji urejene po rapalski pogodbi, bo tudi naš pomorski promet v kratkem postal živahniji. Že početkom meseca julija odplujejo prve ladje Jugoslovanske transatlantične družbe v Severno Ameriko. Naše pravice do pristanišča Baroš in Sušak so pripoznane, mednarodna železniška črta od severa preko Zagreba na Reko se v doglednem času otvori. Do popolne veljave v prometu pa se zamore naša država povzpeti le tedaj, če tudi Madžarska pokaže nekoliko dobre volje. V obmejnem ozemlju se nahaja mnogo medžarskih agentov, ki vzemirajo naše prebivalstvo in mu odvzemajo njegovo lastnino. Dokler se razmere na Madžarskem ne uredijo, ne prijeteljski odnosi z Madžarsko nemočijo. Naša zveza s češkoslovaško republiko, nam daje varnost proti nepremišljenim korakom gotovih krogov, ki se ne morejo odreči preteklosti. Grozno pa se moti, kdor po političnih izletih nekaterih hrvatskih politikov sklepa, da je možno spodkopati našo državo. Če rovarji računajo s to možnostjo, potem grade svoje gradove na pesek. Zadosli smo močni, da moremo nasproti našim sosedom in nasproti našim sovražnikom v svetovni vojni zasledovati mirno, opazujočo politiko. To vedo

nilo. In evo, to smo kmalu doživeli. Ljubljanski škof ni tudi nič prikrival, čemu naj služi takratno Jugoslovansko. Izšla je takrat njegova izjava, da je Jugoslovansko potrebno, zato da se reši Avstrija. Menimo, da je tako tudi mislil, kakor je govoril. Potem pa tudi ni več dvomno, kakšno naj bi bilo ono Jugoslovansko, ki je njemu bilo takrat pred očmi: Avstrija, okrepljena na jugu.

Koncem meseca oktobra leta 1917. sem prišel v Zagreb v neko večje frankovačko društvo. Vnela se je ostra debata. Moji frankovački protivniki so trdili, da je vsa majniška deklaracija humbug ter opozarjali pri tem na metamorfozo, ki jo je doživela med 19. in 30. majem. Dne 19. maja leta 1917. (menda je to pravi datum) se je vršila na Dunaju takozvana Danzerjeva jugoslovanska konferenca, ki so se je udeležili iz Zagreba Pazman, nadalje Krek in Korošec; šlo je tu seveda za avstrijsko jugoslovansko. Tudi prvotni tekst deklaracije g. Kreka je govoril baje le o Slovencih in Hrvatih — a evo dne 30. maja so v njej tudi Srbi. Odkod ta nenaдна izprememba? Nato nisem mogel odgovoriti. Pozneje sem slišal, da so bili Srbi sprejeti v njo le vsled tega, ker neki dalmatinski poslanec Šole deklaracije brez srbskega imena absolutno ni hotel podpisati. Nastanek majniške deklaracije je še nejasen.

Sicer pa si, tudi pri tej deklaraciji, kakor je faktično izšla, nismo mislili vsi istega. Za nas je bila deklaracija z avstrijskim obzirom le taktična poteza, potrebna, da vsaj malo pomaknemo stvar naprej, za druge je bila vsebina, končni njihov cilj.

In ta razlika taktičnega in vsebinskega Jugoslovanstva se vleče dalje v današnje dni. Klerikalcem in mnogim drugim avtonomnašem je Jugoslovansko le taktika, ki jo vsak hip lahko izpremeni.

Politične beležke

✚ Kandidatna lista JDS. v Ljubljani. Načelstvo JDS. je, kakor čujemo, ponudilo županu dr. Tavčarju, da ga predloži političnim organizacijam kot nositelja demokratske liste. Sporoča se nam, da je dr. Tavčar iz zdravstvenih razlogov in ker se hoče povsem posvetiti književnemu delu, odklonil ponudeno mu kandidaturu. Načelstvo je sklenilo predložiti sedaj političnim organizacijam kot nosilca demokratske liste v Ljubljani poverjenika dr. VI. Ravniharja.

✚ SKS. nastopi v Ljubljani pri občinskih volitvah baje s svojo listo. Pravijo, da bo nositelj kmetske liste gen. ravnatelj Pirc.

✚ Kandidati SKS za deželno vladno. Kakor nam poročajo, je SKS nominirala za poverjeniška mesta v deželni vladi g. F. Demšarja, bivšega državnega poslanca za kmetijstvo, strankinega glavnega tajnika inž. A. Jamnika pa za javna dela. V slučaju, da bi pripadlo SKS še tretje mesto, bi zahtevali samostojni poverjenišvo za notranje zadeve, za katero imajo kandidata v osebi urednika agrarne reforme g. F. Sancina v Celju.

✚ Zborovanje zaupnikov JDS. v Mariboru se je vršilo v torek. Predlagana kandidatska lista za občinske volitve je bila izpolnjena in sprejeta. Dvorana je bila natlačeno polna. Volitve se bodo vršile v znamenju narodne in napredne misli proti klerikalnemu in socijalističnemu internacionalizmu in terorizmu.

✚ Demokratska lista za Maribor je gotova. Nosilec liste je dr. Vladimir Sernec. Na listi se nahajajo odlični napredni predstavniki vseh mariborskih slovenskih slojev.

✚ Dr. Korošec na misijonu. Dr. Korošec je priredil zborovanje tudi v Sinju, kjer je na enak način psoval čez Beograd kakor v Bosni in zlasti naglašal, da Beograd nikakor ni primeren za prestolico. Izjavil je, da upa, da se mu bo s pomočjo močne opozicije po novih volitvah posrečilo vreči državni unitarizem. V takojšnjih političnih krogih vlada radi Koroščevega rovarjenja precejšnje ogorčenje.

✚ Iz ustavnega odbora. Iz Beograda poročajo 31. marca: Današnje sejo ustavnega odbora je otvoril predsednik dr. Ninčić ob 10. in naznanil, da je bila na zadnji seji ustavnega odbora debata o členih 64. in 65. zaključena in prepuščena redakciji ožjemu odboru. Minister dr. Trifković je navajal izpremembe v členih 65. in 67., v katere je vlada privolila. Pri glasovanju je bil člen 65. sprejet v novi redakciji. Pri členu 66. je zemljoradnik Jovanović predlagal, naj se mesto vladine stilizacije sprejme člen 85. zemljoradniškega ustavnega načrta. Predlog je bil odbit in sprejet člen 66. v vladni redakciji. Pri razpravi o členu 67. so poslanci Gjonović, Jovanović in Kristan predlagali nekatere izpremembe, dočim je minister Trifković branil vladno stilizacijo, ki je bila tudi sprejeta. Člen 68. je bil sprejet brez ugovora. Pri členu 69. so posegli v debato poslanci Vujičić, Angjelić, Simrak, Miladinović, Dulibić in Gjonović. Sprejet je bil Vujičev dodatni predlog. Seja je bila zaključena ob 11. dopoldne. Po seji ustavnega odbora se je vršila seja ožjega odbora, ki je razpravljala o členu 42., kateri govori o sestavi narodne skupščine. Sprejeto je bilo za volilni red načelo manjšinskega zastopstva. Nato je bil dosežen sporazum glede vojaških srijetnih sodišč. Seja se nadaljuje popoldne.

✚ Jugoslavija in solunsko pristanišče. «Journal» javlja, da je jugoslovanska vlada predložila vrhovnemu svetu v Parizu grško-srbsko pogodbo iz leta 1913. z izjavo, da Jugoslavija vztraja na določbah te pogodbe, v kolikor se tičejo prostega izhoda Jugoslavije na Egejsko morje. Grška se brani izpolniti vse določbe te pogodbe in je pripravljena dati le nekatere pogodnosti in olajšave pri prevozu in izvozu. Po omejenih pogodbah je Grška dolžna prepuščiti Jugoslaviji pristanišče v Mikri pri Solunu z vsemi skladišči in programi, ki so jih zgradili zavezniki za časa svetovne vojne.

✚ Hrvatski škofje v Rimu. V Rim je prišel zagrebški nadškof dr. Ante Bauer z ostalimi hrvatskimi škofi.

✚ Reška jugoslovanska stranka. Pod imenom «Riečki Glasnik» bo iz-

hajal vsako soboto v Zagrebu list, ki bo zastopal interese reške jugoslovanske stranke. Urejeval ga bo Ivo Krznarić. List se ne bo vmešaval v naše notranje razmere, ampak se bo bavil izključno z razmerami na Reki in se boril proti italijanski nadvladi.

✚ General Wrangel je zopet bojevit. Po neki vesti iz Carigrada general Wrangel noče razpustiti svoje vojske, temveč zahteva od Francije, da mu vrne sredstva, municijo in orožje. Orožje, ki ga zahteva je morda ono, s katerim so oborožili georgijsko vojsko, in ki se danes nahaja v rokah boljševikov.

✚ Razširjenje vojaških ukrepov proti Nemčiji? Iz Pariza poročajo dne 30. marca: Po brzojavki, ki jo prinaša «Petit Parisien» iz Londona, je večeraj Lloyd George poklical k sebi vojnega ministra sira Werthingtona Evensa in maršala Wilsona in se z njima dalje časa razgovarjal. Najbrže gre za vojaške ukrepe v Nemčiji, ki se bodo morda še razširili, ker se berlinska vlada brani, da bi plačala rok, ki ga ima plačati te dni.

✚ Amerika se ne namerava desin-

terisirati pri likvidaciji vojne. Ameriška vlada je vsem, posebno pa zavezniškim vladam poslala noto, v kateri pravi, da smatra sebe za stranko pri reševanju vseh vprašanj, ki so izšla iz vojne. Dokler ne bo Ameriška vprašana za svet o gotovih vprašanjih, se bodo ta vprašanja smatrala za nepopolno rešena. Zedinjene države so doznale, da je pri zaveznikih tendenca, ne ozirati se na mišljenje Amerike v mednarodnih vprašanjih. Noto veli dalje: Ker brez dvoma obstaja med zavezniški nesporazum glede vprašanj že rešenih sporov, na katere so Zedinjene države že pristale, si Amerika ne rezervira samo pravice, odobriti odločbe, da brani svoj interes, temveč izjavlja že sedaj, da več odločb nikdar ni došlo njenega odobrenja. o se tiče posebno vprašanje nemškega kabla, mezopotamskega petroleja in mnogo drugih sličnih vprašanj. Da Amerika ni član Zveze narodov, ne more biti izgovor za negiranje pravic, ki si jih je Amerika pridobila z aktivnim sodelovanjem v vojni.

Domače vesti

Ljubljana, 31. marca.

✚ IZPREMEMBE PRI UREDNIŠTVU «JUTRA». Dosedanji glavni urednik g. dr. Albert Kramer prevzame kot član uredništva posle predsednika redakcijskega odbora «Jutra», glavno uredništvo «Jutra» pa je z današnjim dnem prevzel g. Stanko Virant.

✚ PRISEGA NOVIH MINISTROV. Kakor se iz Beograda poroča, bodo novo imenovani ministri položili prisego v petek ob enajstih dopoldne.

✚ NAS TRZAŠKI KONZUL, Ljubla Nešić, je prišel v Beograd in posetil ministrskega predsednika Nikolo Pašića.

✚ IZ MINISTRSTVA SAOBRAČAJA. Za načelnika splošnega odeljenja ministrstva saobračaja je imenovan Stevo Jakovljević, načelnik ministrstva kmetijstva.

✚ POKRAJINSKI INSEKTORAT FINANČNE KONTROLE. Na podlagi člena 2 Uredbe o organizaciji finančne kontrole se s 1. aprilom 1921. ustanovi pokrajinski inšpektorat za Slovenijo s sedežem v Ljubljani in z ekspozituro v Mariboru. Za pokrajinskega inšpektorja je imenovan podinspektor Jurij Pfeifer, kateremu so pridruženi sledeči funkcionarji: podinspektor Anton Zorn, komisar I. razreda Franc Golob, komisar II. razreda Peter Držaj in Franc Česnik. Za vodjo ekspoziture v Mariboru je imenovan podinspektor Martin Kovač, kateremu so pridruženi sledeči funkcionarji: komisarja I. razreda Ivan Kostli in Ernest Cajnko ter komisar II. razreda Franjo Bosina.

✚ IMENOVANJA IN PREMESTITVE. Kulturno-stavbni inženjer Leon Knafelc iz Ljubljane je sprejet v državno službo pri poverjeništvu za kmetijstvo ter imenovan za provizornega kulturno-stavbenega adjunkta. Josip Rauter, provizorni državni živinozdravnik na Bledu, je

imenovan za živinozdravnika okrožja kumanovskega s sedežem v Kumanovu. — Premješeni so: Josip Čeh, višji državni živinozdravnik v Skofiji Loki, k okrajnemu glavarstvu v Krškem; Josip Kunč, državni živinozdravnik v Novem mestu, v St. Jernej; Filip Kulterer, državni živinozdravnik pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani, na Vranksko. — Franc Vajda, višji davčni upravitelj v Celju, je trajno upokojen.

✚ MARIBORSKI «TABOR», ki ga je dosedaj izdajala Mariborska tiskarna, je prešel v last posebnega konsorcija, ki bo list znatno reformiral.

✚ OBSEŽNO ZNANJE pokazuje mariborska «Straža», ko z ogorčenjem javlja, da ima Beograd še danes na sramoto vsega jugoslovanstva svojo Mackensenovo ulico. Duhovita «Straža» in njeni gospodje seveda nimajo niti pojma, da je ulica, katero imajo v mislih imenovana po znamenitem angleškem filantropu Mackenzin, ki je na svoje stroške sezidal celo vrsto delavskih hiš v Beogradu mnogo let poprej, predno je «Straža» poznala Mackensena in mu pela svoje slavošpeve. Seveda je laž, da se ta ulica imenuje Mackensenova in kdor zna brati cirilico, bo lahko prebral naslov Mackenzijeve ulice.

✚ LJUBLJANČANKA V NEMSKI SLUŽBI. V Železni Kapiji na Koroškem službuje učiteljica J. T. iz Ljubljane. Ko ji je mati umrla je šla v Ljubljano, kjer si je nabrala dobrih jugoslovanskih stvari, po povratku se je pa v gostilni Niederdorfer zaljivo in zaničevalno izražala o Jugoslaviji.

✚ NEMSKI UČITELJI NA KOROŠKEM. Učitelj Wibiłtsch, (rene-gat, seveda) v St. Petru pri Velikovicu, je pretepel učenca Florijana Prilaznika tako močno, da je krvavel in

Prosveča

— Orkestralno društvo «Glasbene latice». Velika skupna vaja v nedeljo dne 3. aprila ob desetih v Tonhalle. Vsi in točno!

— Ljudski koncert, katerega priredijo gojenci in gojenke državnega moškega in ženskega učiteljskega sodelovanjem vojaške godbe v torek dne 5. aprila v Götzdorani, bo obsegal sledeče točke: 1.) D. Jenko: Kosovo (ouvertura). 2.) E. Beran: Madrigal; b) A. Grečnaninov: Sever in jug (zbor z orkestrom). 3.) V. Parma: Povodni mož. Balada za zbor, soli in orkester. Sopran solo (Uršika): g. M. Družovičeva, tenor-solo (Povodni mož): g. L. Kovač, operni tenor kr. opere v Ljubljani. 4.) V. Parma: Poslednja noč; b) Puccini: Arijia Rudolfa iz «Boheme», poje g. L. Kovač. 5.) Zajc: Svatovac (koncertni kolo); b) A. Schwab: Dobro jutro (koncertni valček); c) F. Smetana: Sklepnji zbor iz «Prodane neveste» (zbor z orkestrom). Prebitek je namenjen «Dijaški kuhinji».

— Za domačo umetnost. Dne 9. t. m. se vrši ustanovni občni zbor društva umetnikov, trgovcev in industrialcev «Pro-bude». Društvo zasleduje pred vsem idealne cilje. Gojiti hoče domačo (narodno) umetnost in to na etnografski podlagi, vendar pa s prilagoditvijo modernemu okusu. Društveni naslov pa kaže, da se hočejo umetniki, ki so ustanovitelji tega društva, družiti s trgovci in industrialci, to pa s praktičnim namenom, da najdejo predmeti umetnostnega značaja pot v široko javnost. Utemeljevati potrebo domače umetnostne industrije je gotovo odveč.

Nepregledno je polje, ki neobdelano čaka krepkih oračev. Umetniki vseh panog se torej vabijo, da prisostvujejo ustanovnemu obnemu zboru, ki se bo vršil ob 17. uri v konferenčni sobi Tehniške srednje šole. Njim pa naj se pridružijo drugi ljubitelji domače umetnosti, posebno iz krogov trgovine in industrije, da se pripravijo o resnih namenih ustanovnikov novega društva.

— Danes zvečer ob 8. uri v veliki dvorani mestnega doma literarni večer. Čita Franc Lipah. Na sporedu izbrana dela iz svetovne literature (Wilde, Turgenijev, Andersen). Vstopnice po 5, 3 in 1 dinar pri blagajni.

— Brockhaus umrl. V Lipskem je umrl, kakor poročajo dunajski listi, znani založnik Adolf Brockhaus.

— Monumentalna izdaja češkoslovaških narodnih pesmi. S sodelovanjem najodličnejših književnikov, muzikov in zgodovinarjev bo izdal «Zavod za narodno pesem» v Pragi zbirko okoli 20.000 češkoslovaških narodnih pesmi. Zbirka bo začela z zvezkom balad, ki sa jih za tisk priredila docent slovanske književnosti dr. J. Horak in skladatelj Leoš Janáček. — «Novi Rod». Vsebinska marčeva številke: Igo Gruden: Pastov Pogreb. — Fr. Berk: Lovec in Zajček. — K. Širok: Triptičke. — Cv. Golar: Ej, hej! — Fran Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka. — Slika. — Zvonimir Kosem: Domotožje. — Pouk in zabava. — Kotiček malih. — «Novi rod» stane letno 12 lir. Uredništvo in uprava: Trst. ul. Ruggero Manna št. 20. I. n.

čutil hude bolečine v glavi, ležal je tri dni in toži se sedaj radi glavobola. Imenovani učitelj zmerja svoje učence s »Tschuschenschweine« in podobno, ker bi na vsak način rad razširil nemško »kulturo« med slovenskimi »divjaki«.

* ZDRAVNIŠKA SLUŽBA V POSTOJNI Iz ozirov na ljudsko zdravje bi bilo nujno treba zasesti službo primarija na postojnski bolnišnici. Primarij bi obenem lahko opravljal posle okrožn. zdravstva in bi mel za ta dva delokroga letne fiksnе prejemke 10.000 lir, razven tega pa oboje privatno prakso, ker daleč naokoli ni nobenega slovenskega zdravnika. Prednost imajo zdravniki, ki so izveščani v kirurgiji. Reflektantom, ki pa morajo biti rojeni v zasadenem ozemlju se nasvetuje, da se glede informacij obrnejo na gerenta postojnske občine, gospoda Josipa Dovgana.

* CENZURA V ITALIJI USTAVLJENA. Po poročilih iz Trsta je bila dne 27. marca v Italiji ustavljena vsaka cenzura za pisma in brzojavke, ki prihajajo iz Jugoslavije ali pa se pošiljajo v Jugoslavijo.

* DOKTORAT GOZDARSTVA. Hrvatski uradni list objavlja banovo naredbo, s katero se izdaja predpis za dosedaj doktorata na gospodarsko-gozdarski fakulteti zagrebskega vseučilišča.

* DIJAŠKI KONGRES V PRAGU. V Pragi se je včeraj otvoril mednarodni dijaški kongres, na katerem je zastopanih 25 narodov s 500 delegati. Od evropskih narodov niso bili zastopani Nemci, Madžari, Grki in Albanci. Kongres je otvoril v imenu predsednika češkoslovaške republike kancelar dr. Samal. Seje se je udeležil tudi minister zunanjih zadev doktor Beneš. Jugoslovanska delegacija je izročila prošnjo za sprejem v mednarodno dijaško zvezo. Zastopniki slovenskih narodov imajo posebne konference za skupen nastop.

* OMEJITEV BREZPLAČNIH VOZENJ. Ministrstvo saobračaja objavlja, da bo v bodoče načelno odklanjalo prošnje raznih organizacij in zavodov za brezplačne vožnje po državnih železnicah in parniških povodov raznih prodirav, praznikov, izletov itd. Le v izjemnih in najpotrebnejših slučajih se bodo take prošnje vpoštevale. Ministrstvo saobračaja namerava ukiniti tudi velik del olajšav za vožnje k raznim prireditvam.

* «PRAGER PRESSE». Na velikonočno nedeljo je začel izhajati v Pragi nov velik dnevnik »Prager Presse«, ki ima nalogo: delovati za sporazum vseh narodov, slojev in strank v češkoslovaški republiki ter za izpolnjenje in pospeševanje gospodarskega in kulturnega življenja. Služil bo vsem narodom države z objektivnimi in točnimi informacijami ter se bo obenem potrudil, da bo tudi iznozemstvo pravilno informirano o vseh priložnostih in prilikah republike. List bo imel torej dve važni in nujni nalogi. Kakor se nam poroča, ima list znatno število sotrudnikov in dopisnikov v češkoslovaški republiki kakor tudi v iznozemstvu. »Prager Presse« bo izhajala dnevno dvakrat (zjutraj in zvečer) v 200.000 iztisih. Enkrat na teden bo imela brezplačno ilustrovanje prilogo z raznovrstno in zanimivo vsebino (moderna reprodukcija, globoki tisk). Razen dnevnika bo izhajal tudi izredno cenovni »Kleine Prager Presse«, ki bo prinašal izbiro najboljših člankov, ki so bili tekom tedna objavljeni v dnevniku. Redakcija lista se nahaja v Pragi II, Jungmannova 21. List ima oficijozen značaj.

* SPLOŠNO DRUŠTVO JUGOSLOVANSKIH VPOMOŽENCEV ponovno opozarja svoje člane na svoj redni občni zbor, ki se vrši dne 3. aprila v Narodnem domu v Ljubljani, da se gotovo udeležijo polnoštevno, ker bo po obnem zboru obenem tudi shod za ravnokar razpisane občinske volitve v Ljubljani. — Društveno predsedstvo.

* GOSPODARSKO IN IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO za dvorski okraj je danes zvečer ob 8. uri imelo svoj občni zbor. Začetkom zborovanja se je predsednik Avgust Petrič spominjal pokojnega dr. Oražna kot prvega predsednika in ustanovitelja društva. Zanimiva so bila poročila društvenih funkcionarjev, zlasti predsednika in knjižničarja Avg. Petriča, ki je podal lepo statistiko knjižnice za dvorski okraj. Knjižnica šteje sedaj 17.777 knjig. Izposojevatelev-čitateljev je bilo 5566. Pri volitvah je bil zopet izvoljen za predsednika g. Avgust Petrič, v odbor pa: Abulner, dr. Lavrenčič, Lovše, Potočnik, Rus, Seliškar, Verbič, Virant in Jakulin. Na to je sledila obširna debata o bodočih občinskih volitvah in o imenovanju kandidatov.

* JAVNI NASTOP MOŠKEGA NARASAJA ljubljanskega Sokola se vrši v soboto dne 2. aprila ob pol osmih zvečer v telovadnici Narodnega doma z naslednjim sporedom: 1.) Deca: vaje s palicami za leto 1921; 2.) deca: igre in raznoterosti; 3.) orodna telovadba naraščajočih dec; 4.) naraščajo: proste vaje za leto 1921; 5.) skupina. — Vstopnina: sedež 2 din., stojnišča 1 din. Blagajna se odpre ob pol sedmih.

* POŽAR V HOČAH. V sredo okoli pol 22. ure je bila obveščena mari-

borska požarna brigada potem Kolo-dvora Tezno-Hoče, da je v Hočah 6 do 8 poslopij v plamenu. Odšla je takoj na kraj nesreče z avtom in brizgalko, a ni mogla več stopiti v akcijo, ker so objekti med tem že pogoreli. K sreči ni bilo vetra in se ogenj ni mogel razširiti. Posestniku Josipu Kolmanu je pogorela hiša, hlev, skedenj in stiskalnica. Škoda je velika.

* K PRETRESLJIVEM DOGODKU V SÖLSKEM DREVOREDU. Ivan Markič, ki ga je oddala policija na opazovalni oddelek tukajšnje bolnice, ni sumljiv stekline, temveč gre za izbruh hipne blaznosti. Pri njem se je našlo železno spričevalo ljudske šole v Truskah, iz katerega je razvidno, da je rojen v občini Maragiza v koprskem okraju in da je star 19 let. Markič je v bolnici še besnel, potem se je pa popolnoma pomiril. Govoriti noče prav nič. Iz receptov, ki so jih našli pri njem, izhaja, da se je že nahajal v Trstu v zdravniški oskrbi.

* KRI NA PLESU. Franc Jeras, dninar iz Repen se je udeležil plesa in tam ga je njegov sovaščan Franc Bergant brez vsakega direktnega povoda zabolal z nožem v prsa. Poškodovanca so prepeljali v bolnico.

* NESREČA NA PROGI. Iz St. Petra na Krasu nam poročajo: V pone-deljek ob 4. zjutraj sta dve lokomoti-vi zapored trčili v tovorni vlak, ki je prišel iz Postojne. Štirje tovorni vagoni so popolnoma razbiti. Pet italijanskih železničarjev je ranjenih. Stvarna škoda je velika.

* ROPARSKI NAPAD V OSJEKU. Vajenec Franjo Goldhammer osješke tvrdke brača Hahn je nesel predveč-rajšnjim znesek 500.000 kron v Jugoslovansko banko. V Lovački ulici ga je pričakoval ruski vojni ujetnik Pavel Gutwillen ter z boksarjem udaril dečka s tako silo po glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla. Gutwillen mu je vzel denar ter skušal potem pobegniti. Vjeli pa so ga pa-santi ter ga izročili redarstvu. Denar se je našel pri njem. Sumi se, da je Gutwillen imel skrivnice.

* «AMERIKANEC JOHN.» Pri revirnem nadzorniku Ljubcu se je pred nekaj dnevi zvečer zgledil mladenič, ki je v slabi nemščini za-prosil, da mu policija preskrbi potne dokumente in stroške za Trst. Pred-stavil se je nadzorniku za Jolna Jazsona, ameriškega državljan, rojenega leta 1900. Pripovedoval je, da je bil kot mehanik zaposlen v mu-nicijski tovarni pri Dunajskem No-vem mestu, kjer pa je premalo zaslu-žil. Zato se je odpravil peš proti morju in prišel preko granice v Ljubljano. Prosil je policijskega nadzor-nika, da se mu izstavijo potni doku-menti, da se povrne preko Trsta v Ameriko. Po končanem zaslišanju je policijski nadzornik obdržal Ameri-kanca, ki je bil brez denarja, na po-liciji, da tam prenoči. Obraz pa se mu je zdel sumljiv in posledica je bila, da so na policiji začeli pregle-dovati registre mednarodnih nevar-nih tatov in vlomilcev ter so kmalu prišli na misel, da mora biti ta «Ame-rikanec» zelo nevaren tržaški svedro-vec. Drugo jutro se je hotel gospod John na vsak način odpeljati proti Trstu. Ker ga niso pustili, je roban-til in zabavljal nad barbarstvom, češ, kako je mogoče, da ne upoštevajo njegovega državljanstva. «Amerika vam že pokaže!» Nič ni pomagal. Moral je »na protokol«. Po dolgem obotavljanju je gospod John poka-zal pravo lice. Priznal je, da se piše Alojzij Šaver, rojen dne 2. julija 1900. v Gorici in tja pristojen in da je osumljen vlom pri »Banca Com-merciale Triestina«. Amerikansko ime si je izbral iz nekega detektivskega romana. John Jazson alias Alojzij Šaver ima burno preteklost. Je sin bivšega trgovca z jestvinami Ivana Šaverja, ki je imel pred vojno trgo-vino v Gorici v ulici Dogana 9. Oče je leta 1910. napravil konkurz in po-begnil v Ameriko. Mati je ostala v Gorici, kjer se je preživljala z bran-jarijo. Z v mladostnih letih je začel v tatinskem društvu. Kot 12letni fant je okradel z drugimi tovariši prof. Nagliča v Gorici. Potem je izvrše-val razne tatvine in vlome po cerkvah in kinematografih, za kar je posebno izveščan. Med vojno je bil konfini-ran kot človek, nevaren tuji lastnini. Hodil je po raznih taboriščih. V Si-tzendorfu na Nižje Avstrijskem je za-časno internacije okradel neko vilo, kjer je dobil 38.000 kron gotovine. Po vojni je Šaver prišel na Primor-sko, kjer je izvršil nebroj vlomov in tatvin. Zadnje čase je bil v bolnici,

okroder pa je pobegnil, ker so ga osumili, da je bil soudeležan pri ve-likem vlovu v »Banca Commerciale Triestina«. Kakor je znano, je bilo meseca avgusta lanskega leta vlom-ljeno v to banko in so vlomilci iz blagajne odnesli 125.000 ital. lir. Te-ga vlom je nujno sumljiv John oz. Alojzij Šaver, katerega bodo naše oblasti predale po dokončanih for-malnostih italijanskim oblastem v Trstu. — Pripominjamo, da se je zadnje čase naklatilo v Ljubljano ne-kaj nevarnih tržaških svedrovcev, ki so hoteli poskušati svojo srečo v Ljubljani. Pred dvema dnevmoma so ponóči navrtali neko večjo trgovsko blagajno. »Poseb« pa jim ni uspel, ker so bili prepodeni.

Solnčni mrk in naše nebo v aprilu 1921

Izmed najzanimivejših nebesnih poja-vov v aprilu bo solnčni mrk, ki bo viden v dopoldanskih urah v petek dne 8. aprila. Solnčni mrk bo viden v celi Evropi, severni Afriki, severni Aziji do Kine. Solnčni mrk nastane, ker luna zakrije na svoji poti krog zemlje sonce tako, da pada lunina senca na našo zemljo. Oni kraji, kateri se nahajajo ravno v tej sen-ci, imajo solnčni mrk. Sonce je ogromno telo. Kako veliko je, nam kaže sledeča primerica: Ako si misliš solnčno oblo votlo, bi lahko postavili v to kroglo na-šo zemljo in luno v isti velikosti in od-daljenosti, kakor jo imata zemlja in luna v resnici. Tako bi se lahko luna sukala krog zemlje in bi ostalo še toliko pro-stora, kolikor znaša daljava lune od zemlje, da bi prišli do površine solnčne oble. Sonce ima v premeru 1.394.000 km, luna pa samo 3480 km, oddaljenost sonca od zemlje znaša 149.481.000 km, oddaljenost lune od zemlje pa samo 384.455 km.

Dasiravno je luna v primeri s solncem majhna, zakrije radi svoje bližine našim očem solnčno oblo, kadar pride na svoji poti krog zemlje ravno med zemljo in solnce. Tako nastanejo solnčni mrki. Ako pokrije luna solnčno oblo popolnoma, tedaj nastane popoln solnčni mrk, ako jo pokrije le deloma, je delni solnčni mrk. V sedanjem slučaju pa pokrije luna solnčno oblo tako, da bo solnčni rob krog lune viden, in imeli bomo na zemlji obro-čast solnčni mrk. Mrk bo viden samo v onih krajih, kjer se pomika senca, ka-terto tvori luna. Oni kraji na naši zemlji, ki bodo v sredini tega senčnega pasa: Atlantski ocean, severna Skotska in se-vena Norveška, bodo imeli obročast sol-nčni mrk, kraji pa, ki so zapadno ali v-hodno od tega senčnega pasa, imeli bodo delni solnčni mrk. Med te kraje vzhodno od tega senčnega pasa spada tudi v tem slučaju naša Slovenija in ostala Jugo-slavija. Potek tega delnega mrka za naše kraje bo isti, kakor je bil pri solnčnem mrku dne 16. marca 1885 in dne 28. marca 1903 (babilonaki ciklus). Naslednja tabela kaže za nekatera mesta v Jugoslaviji, kedaj prične mrk, kedaj je največja pom-rčina in kolika, in kedaj je konec mrka.

Kraj	Pričetek	Največ.	Velikost	Konec
Ljubljana:	8'36	9'52	0.69	11'14
Maribor:	8'37	9'53	0.68	11'16
Zagreb:	8'38	9'54	0.67	11'17
Beograd:	8'42	9'59	0.62	11'21

Čas je označen v srednjeevropskem (že-lezniškem) času. Velikost mrka označuje v stotinkah, kolika bo pomrčina v raz-merju s solnčnim polmerom. V Jugo-slaviji bo prišel pomrčati zapadni del (ne-koliko severno) solnčne oble, a luna bo zapustila ob koncu mrka vzhodni del solnčne oble (tudi nekoliko severneje). Skoraj sedem desetink bo v naših krajih solnce pomrkneno, tako da bo bolj južni del solca ostal nepomrknjen. Dnevna sve-tloba se bo znatno zmanjšala. Kakih po-sebnih prikazni v naših krajih ne bo. Naj-večja pomrčina bo trajala približno 2 mi-nuti.

V severnih krajih, kjer bo v največji fazi mrk obročast, se pripravljajo znan-stvene ekspedicije, da bodo opazovali po-jave pri obročastem mrku. Nikakor ni varno s prostim očesom opazovati solnce tudi tedaj, ko bo v znatni meri pomrkn-eno. Ako se gleda v solnce, naj se rabijo barvana stekla in zato so najprikladnejša zelena. V tem mesecu (dne 22. aprila) bo tudi popoln lunin mrk, ki pa ne bo viden v naših krajih, ampak samo v Ameriki in v Aziji.

Nočno nebo nam kaže v tem mesecu še vse velike planete. Venera ali večer-nica bo vidna še ves april na večernem nebu kot najsvetlejša zvezda. Lep pojav bo 9. aprila, ko bo stala Večernica se-verno nad ozkim luninim krajcem. Kon-cem aprila zabaja Venera s solncem, a majnika se pojavi na jutranjem nebu kot Jutranjica.

Planet Mart je na večernem nebu ter zabaja 2 uri za solncem. Dne 4. aprila ga je lahko našli, ko se nahaja Mart za 7 stopinj južno od Večernice. Velika pla-neta Jupiter in Saturn sta v aprilu še celo noč vidna. Dne 18. aprila se nahaja Ju-piter severno nad prvim luninim krajcem, a naslednjega dne v jutranjih urah planet Saturn.

Iv. Tomec.

— Padanje cen v Ameriki. Novi pred-sednik Zedinjenih držav, gospod Harding, je v razgovoru s senatorjem Knoxom o gospodarski krizi v Ameriki nedavno iz-javil, da so gospodarski odnosi zelo te-žavni. Splošni boj prebivalstva proti viso-kim cenam je bil uspešen. Banke so usta-vile ali vsaj deloma omejile svoj kredit, vsled česar so mnogi tovarnarji in trgo-vci ruširani. Amerika se je svojčas hva-lila da se bo Evropa po vojni kar trgala za ameriško blago. Zgodilo pa se je ravno nasprotno. Danes ne more nikdo kupovati v Ameriki zaradi previsokega kurza dolarja. To stanje bo trajalo še nekaj časa. Na delavskem trgu so zavla-dale take razmere, da se bo mezda morala znižati. Delavstvo se je s tem že sprijaz-nilo, ker smatra znižanje mezde kot nuj-no posledico splošnega padanja cen. In-dustrialne izpremembe ameriškega go-spodarskega življenja, kakor so se poja-vile v zadnjih treh do štirih mesecih, so bile vodilnim faktorjem industrije in fi-nance že znane, ker so te izpremembe po-sledice vojnega gospodarstva, ki je prišlo v stagnacijo. V zadnjem času se je sploš-no padanje cen razširilo skoraj na vse vzhodne države in se širi od dneva do dneva. Železna in jeklena industrija je bila prisiljena do danes ugasniti 33 pla-včev ter odpustiti mnogo tisoč delavcev. Bakrene zaloge so narasle na 500 milijon-funтов, do največje višine v posled-njih dvanajsetih letih. Pričakuje se, da bo Evropa prisiljena naročiti v kratkem ve-liko količino bakra. Tudi produkcija gume ima od leta do leta večje zaloge. Ogrom-na naročila, ki so se v vojnem času raz-prostirala na celi svet, nimajo primere v mirovnem gospodarstvu. Odpuščenje de-lavstva je večje nego kdaj prej. Ogrom-na vojna produkcija avtomobilov je sploš-no znana. Danes pride v Ameriki na vsa-kih 18 ljudi po en avtomobil. Vojna indu-strija ima svoj avtomobil. Vojna indu-strija se nateza z gradnjo tovornih avto-mobilov, si medsebojno konkurira, a ven-dar ne more dvigniti posla. Delavci For-dovih tovarn so zaprosili, da bi si ameli na lasten račun v mesecu januarju napra-viti avtomobile, samo da tovarna ne bi ustavila delo. Uprava pa je izjavila, da so splošni stroški preveliki. Tovarne pri-hajajo s ceneniimi oferti, samo da se pose-l nekoliko dvigne. Kurivo, zlasti premog, ni postal cenejši, marveč se mu je cena še dvignila. Produkcija mineralnega olja nazaduje. Cene so ostale visoke. Glede de-lavskih mezd se poroča, da je šest ve-li-kih delavskih sindikatov, med njimi de-lavci južnih držav, privolilo v znižanje mezd za 22 odst. še meseca januarja. Splošno stanje je od dneva do dneva slabše.

— Občni zbor društva »Dubrovnik«. Pr-vo hotelsko in zdraviliško društvo »Du-brovnik« je prodalo vse svoje hotele v Dubrovniku jugoslovanskemu hotelskemu društvu in sklicalo za 12. april občni zbor na Dunaj da se izvrši končna likvi-dacija.

— Centralna banka v Brodu na Savi sklicuje dne 4. aprila glavno skupščino, na kateri bo sklenjeno, da se iz rezervne-ga fonda, ki znaša 45 milijonov, priko-pi 25 milijonov delniški glavnici, ki se poviša na 75 milijonov. Delničarji do-be za vsaiah 8 starih po eno novo zastop.

— Lesna trgovina. Naše poslanstvo v Parizu javlja da vlada na Francoskem velik interes za jugoslovanski les na ško-do ameriškega lesa, ki ne more kon-kurirati radi visokega tečaja dolarja in radi slabše kvalitete lesa.

— Kmetijska razstava v Osjeku. Ob pri-liki pokrajinskega sokolskega zleta v Os-jeku, ki se vrši na Vidov dan letos, se otvori v Osjeku tudi kmetijska razstava. Kakor poroča beograjsko časopisje, bo regent Aleksander obiskal sokolski zlet in kmetijsko razstavo.

— Užitinski uradi v Sloveniji uklojeni. Po naredbi ministrstva za finance se s 1. aprilom ukinejo vsi užitinski uradi v Sloveniji, njih polci pa se izroče pristoj-nim oddelkom, odnosno ekspozituram fi-nančne kontrole.

— Izvoz medijumskih konj. Na vpraš-anje, kako je obmejnim veterinarskim po-stajam, oziroma carinarnicam postopati s konji medijumskega tipa, obvešča mini-strstvo za kmetijstvo tako interese kaka-ko tudi državne organe, da spadajo ko-nji medijumskega tipa v noriško pasmo in je torej njih izvoz dovoljen.

— Ruska zunanja trgovina. Iz Moskve poročajo, da je boljševiška vlada ustano-vila posebno komisijo za trgovino z ino-zemstvom, ki je dobila izredna pooblasti-la. Privilegije te komisije gredo pred vsem na račun komunističnih načel ter pripuščajo »kapitalistične metode«.

— Monopol radija v Čehoslovaki. Ka-kor znano, se pridobiva radij v Evropi sa-mo v Jachimovu na Čehoslovskem. To je radi važnosti radija, kot zdravilnega sredstva za gospodarstvo izredne važno-sti. Ministrstvo za javna dela namerava državno zdravilišče Jachimov izpolniti tako po zdravstveni strani kakor tudi glede pridobivanja radija. Kompetentna ministrstva so se zedinila, da radija ne bodo prodajali v tujino, ampak proti go-tovi odškodnini samo posojevali, da tako izključijo konkurenco iz tujine z lastnim

blagom. Na ta način bi imela republika nekaj monopol na radij v Evropi.

— Omejitev produkcije železa v Angliji. Produkcija železa je v Angliji zelo nazadovala. V februarju je dosegla pro-dukcija 463 tisoč ton, dočim je v janua-ru znašala 643 tisoč ton in v decembru 1. l. celo 862 tisoč ton. Vzporedno s tem dejstvom se jer adi močne belgijske kon-kurence uvoz železnih izdelkov zelo po-večal, izvoz pa zmanjšal.

— Konji iz Nemčije. Naša država ima dobiti od Nemčije kot odškodnino za ško-do, storjeno v Srbiji, 9600 konj, 17.000 go-ved in 57.000 ovac. Ministrski svet je že sklenil, da država prevzame konje. Konje bodo Nemci transportirali v Srbijo po Do-navi. Koncentracijske točke za sprejem in porazdelitev teh konj so Niš in Dobri-čevo. O prevzetju govedi in ovac bo mi-nistrski svet sklepal pozneje.

— Bančni zavodi v Ljubljani poslujejo izza 1. aprila 1921 za stranke od pol de-vetih do pol trinajstih. 583

— Nemški koks za alpinsko montansko družbo. Alpinska montanska družba, ka-tere akcije so v velikem številu nakupili Italijani (grupa Fiat) je sklenila ugoden dogovor z Stinnesovimi premogovnimi podjetji na Vestfalskem, po katerem bo dobivala omenjena družba za svoje obra-be v Nemški Avstriji potrebne količine koksa, letno 600.000 ton, ne da bi se pri tem obvezala pošiljati v zameno za koks železo ali železne polfabrikate. Zato pa dobi Stinnes večje število alpskih del-nic. Zdi se, da imajo Nemci navzlic svo-jim tožbam, vendar še promoga dovolj za lastno produkcijo in za izvoz.

Borza 31. marca

Zagreb, devize: Berlin 229 do 230, Bukarešt 195 do 200, Milan 585 do 588, London izplačilo 565 do 568, ček 565, Pariz 995 do 1005, Praga 189 do 190, Svi-ca 2470 do 2490, Dunaj 21 do 21,20, New-york kabel 143,50 do 144,25, ček 142 do 143. Valute: dolar 139 do 140, avstrijs-ke krone 22 do 23, levi 165, rubli 60 do 75, češke krone 185, franki 980, napoleo-dori 474 do 476, marke 227 do 230, leji 195 do 196, lire 565 do 570. Blagovna borza: pšenica 74 do 75 kg 3 odst. pri-mesi franko skladišče Zagreb 1060, oves franko Postojna 560, franko postaja Splitje 560, koruza franko Zagreb 450, pšenični otrobi franko Zagreb brutto za netto 345, pisan fižol franko skladišče Zagreb 520, franko Postojna 550.

	denar	blago
Banka za Primorje	925	935
Hrvatska eskomptna banka	1460	1485
Jugoslovanska banka	585	590
Ljubljanska kreditna banka	930	950
Eksploatacija drva	1800	1825
Slavonia	1280	1315
Srpska banka	760	
Jugoslovo-obrtna banka	405	415
Jadranska banka	1950	2000
Qorania	690	700
Gutman	1355	
Banka Brod na Savi	810	815
Prašteditona	11150	11200
Slovenska eskomptna banka	690	
Narodna šumska industrija	790	800
Poljedelska banka	101	102
Dubrovačko parobrodno dr.	6200	

Beograd, valute: dolar 35 do 35'20, funti 138 do 140, franki 246 do 247, lire 141 do 143, drabne 270 do 280, leji 49 do 49,25, levi 42,50 do 43,50, marke 56,50 do 57, napoleondori 119 do 120, avstrijs-ke krone 5,60 do 5,70. Devize: Lon-don 141 do 143, Pariz 250 do 251, Zeneva 618 do 622, Solun 275 do 285, Praga 47,10 do 47,25, Dunaj 5,30 do 5,35, Berlin 57 do 57,25, Milan 143 do 147.

Telefonska zveza z Dunajem je bila pretrgana; vsled tega smo prinesli le skrajnato borzno poročilo s posredova-njem Grada.

Dunaj, devize: Zagreb 465, Berlin 1080, Praga 895, Budimpešta 202, Italija 2750, Svica 11700, Newyork 676, London 2682'50, Pariz 4700. — Valute: marke 1080, lire 2750, francoski franki 4650, Svica 11650, dolar 672, rubelj 300, funti 2650, dinarji 1850, ogrske krone 199, poli-ske marke 85'25.

Curih. Devize: Berlin 9'225, Newyork 5'75, London 2'963, Pariz 40'45, Milan 23'65, Praga 7'65, Budimpešta 1'75, Za-greb 4'—, Bukarešta 8, Varšava 0'73, Du-naj 1'53, avstrijske krone 0'94.

Berlin. Devize: Dunaj 16'48, Budim-pešta 18'855, Milan 256'95, Praga 80'65, Pariz 432'05, London 245'50, Newyork 62'38 Curih 1084'90.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem									
Dan	Čas opazovanja	Temperatura v senci	Stalna barometrska visina	Tempera-tura po C.	Vetrovi	Nebo	Prijava v m	Povprečna vredn.	
31. marec	7. uri	740-2	6-2	sl. svzh.	več obl.	0-3	0-3	6-6	6-6
	11. uri	739-2	15-7	sl. vzh.	del. obl.				
	21. uri	740-6	9-2	brez vetra					

Gredila včerajšnja temperatura 10-4, normalna 6-6

Vremenska napoved: toplo spremenljivo. vreme

Solnce vzhaja ob 6-40 zahaja ob 18-23

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij »Jutra«.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Niiva

dvojna velikonočna številka
z bogato vsebino je izšla.
Cena 20 K.

Hugh Conway:

Iz feme v luč

To je bila ona njena navada, ki me je zapeljala — malone vzbudila misel v meni, da me ljubi, sicer ne bi bila privolila v to, tako hitro poroko. Zdaj sem vedel, da je bilo njeno takojšnje poslušnost do ukaza njenega strica pravzaprav pripisovati nezmožnosti njenega duha za odpor in nezmožnosti, da bi razumela pravi pomen koraka, ki ga je storila.

Taka je bila Pavlina, moja žena! Ženska v svoji lepoti in osebnosti milini, otrok v svojem omračenem in neoblikovanem ali skvarjenem duhu! Jaz pa, njen soprog, močan človek, hrepeneč po ljubezni, bi morebiti navsezadnje pridobil od nje nekaj, kar bi se dalo primerjati nagnenju, kakor ga ima otrok do staršev ali pes do svojega gospodarja.

In ko se mi je razkrila ta resnica, me ni sram povedati, da sem se vlegel in se bridko razjokal.

24

Ljubil sem jo celo zdaj, ko sem vedel vse! Niti nisem hotel razveljaviti poroke. Bila je moja žena — edina ženska, do katere mi je sploh kaj bilo. Hotel sem izpolniti svojo obljubo — hotel ljubiti jo — skrbeti zanjo. Njeno življenje naj bi bilo vsaj tako srečno, kakor bi ga ji mogla narediti moja skrbnost. A vzlic vsemu temu sem si obljubil, da primerno obračunam s tistim gladkim laškim doktorjem.

Njega sem moral nemudoma videti, tega sem se zavedal. Od njega sem hotel izvit vse podrobnosti. Izvedeti sem hotel, ali je bila Pavlina vedno taka — ali je kaj upanja, da ji prinese čas in potrpežljivo zdravljenje kako izboljšanje. Vrh tega sem hotel izvedeti vzrok njegovega prikrivanja. Hotel sem, to sem prisegel, izveliti iz njega vso resnico, sicer bi ga cela stvar drago veljala. Dokler nisem gledal Cenerije obraz v obraz, nisem mogel najti miru.

Povedal sem Pavlini, da je potrebno, da se nemudoma vrneva v London. Nobenega iznenadenja ni po-

kazala, nimalo ni ugovarjala. Takoj se je lotila priprav in je bila pripravljena iti z menoj, kedar sem hotel. To je bilo zopet nekaj, kar me je osupnilo. Kolikor so se stvari mehanično vršile, je bila kakor drugi ljudje. Pri svoji toaleti, pri pripravah za potovanje ni potrebovala nobene pomoči. Vse njeno ravnanje je bilo kakor pri popolnoma zdravi osebi; samo kedar je bil njen duh pozvan, da se pojavi, šele tedaj se je pokazala njena hiba.

Sivo jutro je bilo, ko sva dospela na Enstonski kolodvor. Potovala sva vso noč. Bridko sem se nasmehnil, ko sem stopil na peron, se nasmehljaj ob nasprotstvu med mojimi današnjimi mislimi ter onimi pred nekaj dnevi, ko sem pomagal v vlak ženi, ki sem jo na tako čuden način pridobil, ter sledeč ji sam pri sebi rekel, da se zdaj pričinja življenje popolne sreče.

In vendar kako lepa je bila videti dekle, ko je stala ob moji strani na tistem širokem peronu! V kako čudnem nasprotju je bila ona umerjena zunanost, oni ljubki, fini, mirni obraz, splošna indiferentnost, z živahnim življenjem okrog naju, ko je vlak razsypal svojo vsebino. O, da bi mogel odstraniti oblake raz njene duha ter narediti iz nje, kar sem si želel!

Izpočetka mi je bilo nekoliko težavno določiti, katero pot naj ubrem. Pri preudarjanju raznih načrtov sem sklenil, da povedem Pavlino na svoje stanovanje v Walpolski ulici. Dobro sem poznal ljudi v hiši ter

bil prepričan, da bodo skrbeli zanjo za časa moje odsotnosti. Kajti moj namen je bil, da grem po kratkem počitku takoj iskat Cenerijo. Iz Edinburgha sem pisal na Walpolsko ulico, da pripravijo sobe. Obrnil sem se takoj do svoje zveste stare služavnice Princile ter jo zaprosil, naj me čaka doma ob prihodu. Vedel sem, da bo radi mene izkazala mojemu ubogemu dekletu vsako prijaznost in daleč dan, ko bo boljše vsemu popolu. Tam je bilo vse pripravljeno za naju. Princila je naju sprejela in debelo pogledala. Spoznal sem, da je Pavlinina zunanost takoj pridobila njene simpatije. Ko sva zavžila čašo čaja, nekaj prigrizka, sem naprosil Princilo, da pelje mojo ženo v sobo, da se odpočije, kakor potrebuje. Pavlina je že po svoji otroški, voljni navadi vstala in odšla s staro žensko.

«Ko poskrbite vse potrebno za udobnost gospe, se vrnite k meni», sem dejal; «rad bi govoril z vami.»

Ni dvoma, da si je Princila le preveč želela vrniti se k meni. Spoznal sem, da je kar prekipevala vprašanj o moji nepričakovani ženitvi; a sem ustavil njeno zgovornost. Moj obraz ji je moral kazati, da ji nimam nič prijetnega sporočiti. Sedla je in brez opazke poslušala, kakor sem jo bil prosil.

Moral sem zaupati nekemu. Stara ženska je bila zanesljiva in bi zase obdržala moje skrivnosti, to sem vedel. Zaradi tega sem ji razodel vse ali vsaj malodane vse. (Dalje prihodnjič.)

Razne vesti

BEOGRAD, 29. marca. Tukajšnji listi javljajo, da bo regent najbrže v kratkem posetil Bukarešto.

BEOGRAD, 30. marca. (Izv.) Kraljevska italijanska oblast bo izročila dne 8. aprila našim oblastem vse javne naprave in objekte v okupirani Dalmaciji, ki nam pripade po rapalski pogodbi.

BEOGRAD, 30. marca. (Izv.) V ministru notranjih del je pričel pretres arhiva bivšega avstrijskega konzulata v Skoplju. V njem se nahajajo poleg dokumentov o sporazumu Avstrije in Bolgarije za napad na Srbijo tudi drugi dokumenti, ki bodo pokazali tajno delo nekaterih naših državljanov, ki so bili še pred vojno v zvezi s šefom makedonskega komiteta.

BEOGRAD, 29. marca. Osebe, ki so pristojne na italijansko ozemlje, imajo po odredbah rapalske pogodbe opirati svojo pristojnost najkasneje do 2. avgusta t. l.

BEOGRAD, 30. marca. (Izv.) Danes je pričel tukaj izhajati centralni organ socialistične stranke v Jugoslaviji pod imenom „Socialistične radniške novine“.

MILAN, 29. marca. (Izv.) Popolo d'Italia pravi, da so anarhistične revolte v Italiji v zvezi z upori v srednji Nemčiji; skupna parola pa je izšla iz Moskve.

GRADEC, 29. marca. (Izv.) Karolya stražijo v Beljaku noč in dan socialisti, da bi se mu ne zgodilo kaj neprijetnega. Obveščen je tudi, naj nikar ne gre na Dunaj, kjer bi ga Horthyjevi emisarji ubili.

DUNAJ, 29. marca. (Izv.) Konferenca nasledstvenih držav se vrši v Rimu 2. aprila; 14 dni kasneje pa bo konferenca v Portorose.

? Ali ste že poslali na-
ročnino za „Jutro“?

Dve hiši z gospodarskim poslojem tik državne ceste, v zelo prometnem trgu, pripravne za vsako obrt, sta naprodaj z ali brez zemljišta. Dalje **kobila**, izvrstna za vsako vožnjo, 16 pesti visoka, 7 let stara, kranjske barve. Pojasnila pri **A. Lavriču, Planina pri Bakiču**. 572 3—2

Svinjsko maslo, čisto, doma topljeno, razpošilja in poobdne sprejema od 50 kg naprej po najnižji dnevni ceni trdka **Janko Popovič, Ljubljana**. 330 39—24

Smrekovi hlodi. 800 do 1600 m³ podrtih smrekovih hlobov iz gozda se prodaj. **Kurt Halbwärth** Pošta Meža, Reinettenhof. 582

Tržišč se vliče 577 3—2

prevadjača

ponajbolje tehničar s njemačkim in takodjer iz francoskega in angleškega jezika su srbsko-hrvatski jezik. Prevajanja su isključivo tehničke naravi. Posao je stalan. Naplata po ugovoru. Ponudo molim da se šalju na upravu „Jutra“ pod „Prevod“.

Sportni avto

Jako dober in hiter voz z elegantno odprto karoserijo za štiri osebe

se po ugodni ceni prodaj. 547 Neslov pove uprava „Jutra“. 5—5

578 2—2

Viničar

ki se razume tudi na čebelarstvo se takoj sprejme.

Prosto stanovanje, plača po dogovoru. Pismene ponudbe na **Anton Svet**, posestnik v Spodnji Šiški, Planinska cesta 276.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10.

Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850. se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune. 440 10—8

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vretena;
olje za transmisije;
olje, strojno za poljedelske stroje;
olje, strojno za težke stroje;
olje za automobile, lahko;
olje za izredno težko;
olje za cilindre;
olje proti prahu. 57 104—65

Glavna zaloga:

Medić, Rakovec & Zankl, d. z o. z.
prej A. Zankl novi sinovi.

Vino izbrano, naravno, belo ali rdeče, novo ali staro, po vrlo nizki ceni na malo ali veliko, pošilja v poslatih sočih **Ciglar**, trgovina vina, **Stubica**, Hrvatsko, Zagorje. 329 20—23

KAKI
čepice za uradnike

državne in južne železnice, kakor tudi vsake druge vrste, izdeluje po naročilu v najkrajšem času trdka

FILIP BIZJAK
krznar in izdelovalec čepic
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13 (Količje). 580 2

Medica & Komp.

Ljubljana, Sodna ulica šte. 7. 553

„MERKUR“

veletrgovina z manufakturo na debelo

Maribor, Cankarjeva ulica 1 574 3—3

vključno naznanja, da je došla večja množina

češkoslovaškega in italijanskega pomladanskega blaga po zelo ugodni ceni.

„JADRAN“

d. z o. z. 21 104—67

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:

Pšenično moko prvovrstno banaško, koruzo, oves, pšenične otrobe, pšenično moko za krmo, proso, kašo, ječmen, sladkor beli suhi kristal, češki v kockah, kavo, olje najfinjše namizno, riž, južno sadje vseh vrst, čaj Ceylon, dišave vseh vrst, slive bosanske zračno sušene, čebulo makovsko, orehe bosanske, petrolej salonki, belo čiščen, bencin v zabojih, sveče, sol morsko in nemško belo, testenine vseh vrst, kolinsko kavo in praženo ječmenovo kavo, kolomaz jamčeno oljnat izdelek v zabojčkih in škaticah vseh velikosti, milo pralno, kristalno sodo, portland cement, čevlje moške, deške in ženske, trpežno ročno delo v vseh številkah, ter različno drugo blago. Oddaja se le v večjih množinah. Točna postrežba.

Nove knjige!

SIMON JENKO, Zbrani spisi.

Uredil dr. Joža Glonar. Cena K 42—, po pošti K 2-60 več.

Anatole France, Pingvinski otok.

Roman. Broš. K 42—, vez. K 52—, po pošti K 2-40 več.

Cika Jova-Gradnik, Kalamandarija.

Pesmi za otroke. Vez. K 16—, po pošti K 1-40 več. 203 12

Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Obl. konces. zavod za pokončavanje podgan, miši in mrčesa, Kolodvorska ulica št. 39. 415 52—21

Dobrodošča trgovina

s specijalnim in kolonialnim blagom ter doveljimi pridolki v najprometnejši ulici v Mariboru se z zalogo 573 2

oddaja takoj v najem.

Cenjene ponudbe na Anončni in informacijski zavod „VEDEZ“, Maribor, Slovenska ulica 6.

Trgovina z manufakturnim blagom na debelo

Ljubljana, Sodna ulica šte. 7. 553

Priporočamo domače trdke: Mali trgovski in obrtni oglasnik. Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.

Puškarji: Kaiser F. K., Šelenburgova ul. 6.
Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]
Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Trgovine: Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonška cesta 8.
Ferd. Korn, klep. mojster, Poljanska cesta 8. 7

Vestne raznašalce, oziroma raznašalke

za novo ustanovljene okraje sprejme takoj uprava „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

Za občinske volitve

je za vsakogar nujno potrebno, da se seznani z novim volilnim redom.

V ta namen je pravkar izšel

Občinski volilni red za Slovenijo.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6, in velja s poštnino vred K 4-40.

Jadranska montanska družba

Brzjavlj: „Montana“. d. z o. z. Telefon št. 9.

Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J)

Prodaja in kupuje vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. Import. Eksport. 463 26—5

Jos. Stopar
manufakturna trgovina 211 8
Ljubljana, Dunajska cesta št. 5

Najnižje cene!

Najnižje cene!

CARINSKO POSREDOVANJE

izvršuje najtočneje in po zmernih cenah

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne transporte 534 3

v LJUBLJANI, MARIBORU, BEOGRADU in ZAGREBU